

УДК 1/659.125.37

К. В. Райхерт

кандидат філософських наук,

доцент кафедри філософії та методології познання

Одеського національного університету імені Й. Й. Мечникова

«ТЁМНЫЙ ГОРОД» АЛЕКСА ПРОЙАСА В СВЕТЕ ФИЛОСОФИИ ФИЛИПА КИНДРЕДА ДИКА

«Тёмный город» (или «Город тьмы»; *the Dark City*, 1998) – американо-австралийский кинофильм кинорежиссёра Алекса Пройаса (*Alex Proyas*), поставленный по сценарию Алекса Пройаса, Дэвида С. Гойера (*David S. Goyer*) и Лэма Доббса (*Lem Dobbs*) на основе сюжета, придуманного Алексом Пройасом. Несмотря на то, что фильм не был кассовым кинотеатральным хитом (при бюджете в 27 миллионов долларов США он собрал в мировом прокате 27,2 миллиона долларов США), «Тёмный город» стал культовым, благодаря чему он привлек к себе внимание академических исследователей, таких, например, как Барбара Мэннэл [12, с. 130–150], Вивьен Собчак [19], Эрик Дж. Уилсон [26], Ян Арендт Фусе [6], Н. Кэтрин Хэйлз и Николас Гесслер [7], Аня Шварц [21].

При просмотре кинофильма «Тёмный город» у зрителя, хорошо знакомого с творчеством американского писателя Филипа Киндред Дика (*Philip Kindred Dick*, 1928–1982), может сложиться впечатление, что сам фильм является экранизацией какого-нибудь произведения Филипа К. Дика. (Вероятно, первым на это обратил внимание Лоуренс Риклз [16, с. 46–57].) Возможно, отчасти это объяснимо явным визуальным сходством «Тёмного города» с культовой экранизацией романа Филипа К. Дика «Снятся ли андроидам электроовцы?» (*Do Androids Dream of the Electric Sheep?* 1968), осуществлённой английским кинорежиссёром Ридли Скоттом (*Ridley Scott*) в 1982 г. под названием «Бегущий по лезвию (бритвы)» (*Blade Runner*), поэтому не случайно эти два фильма, «Бегущий по лезвию (бритвы)» и «Тёмный город», иногда сравниваются между собой, например, в «What is It to Be Human? *Blade Runner* and *Dark City*» Деборы Найт и Джорджа Мак-Найта [9], «False LA: *Blade Runner* and the *Nightmare City*» Стивена Роули [18], «The Pathological Machine: “Dark City’s” Translation of Schreber’s “Memoirs”» Дэвида Х. Уилсона [25]. Однако такое объяснение может быть ошибочным в силу того, что «оба фильма используют тематические конвенции (*thematic conventions*), тесно связанные с фильмами нуар, например, дистопический город, тайну (*mystery*), образ детектива (*detective figure*), разнообразие персонажей со зловещими (*sinister*) мотивами, неопределённость (*uncertainty*) романтической любви и мрачный, особенно фаталистический, тон» [9, с. 23].

Между тем, в самом «Тёмном городе», как мы предполагаем, ставятся философские вопросы, характерные для всего творчества Филипа К. Дика: 1) «Что делает человека человеком?» (*What constitutes the authentic human being?*) и 2) «Что такое реальность?» (*What is reality?*) [1; 4]. Об этом и пойдёт речь в этой работе. Другими словами, целью этого исследования является прочтение фильма «Тёмный город» Алекса Пройаса в свете философии Филипа К. Дика.

Здесь необходимо сразу указать на тот момент, что творчество Филипа К. Дика не бессмысленно рассматривать как некую философию, например, в силу следующей особенности, на которую указал в своё время английский философ Саймон Критчли (*Simon Critchley*): «То, в чём у Дика не хватает академической и учёной строгости, он более чем восполняет силой своего воображения и широким богатством накопленных ассоциаций. Если бы он знал больше, это могло бы его привести к созданию менее интересных цепочек идей. В своих поздних заметках в “Экзегезе” Дик пишет: “Я – беллетризирующий философ (*fictionalizing philosopher*), не писатель-романист (*novelist*)”. Он интересно продолжает: “Ядром моих со-

чинений является не искусство, а истина”. Похоже, мы имеем дело с очевидным парадоксом, в котором забота об истине, классической цели философа, не находится в оппозиции к фантастике, а сама является работой фантастики. Дик понимал свою беллетристику как творческую попытку описать то, что он рассматривал как подлинную реальность. Он добавляет: “Я в основном аналитик (*analytical*), а не творец (*not creative*); мои сочинения являются простым творческим методом (*way*) художественного анализа» [5]. По сути, С. Критчли попытался показать, что философию можно излагать не только в форме серьёзных академических текстов, но и в форме художественной литературы. В данном случае научная фантастика, в жанре которой Филип К. Дик работал, может вполне выступать как философская литература, тем более, если допустить, что научно-фантастическое произведение является некоторым мысленным экспериментом (см., например: [19]). Если принять эту точку зрения, то творчество Филипа К. Дика действительно следует рассматривать как определённую философию, что, как ни странно, успешно продельвается в современной англоязычной философии: [6; 10; 11; 13; 14; 15; 17; 22; 23; 24]. В этой же работе будет использована философия Филипа К. Дика как некоторая **методологическая основа исследования**, что, насколько нам известно, предпринимается впервые.

Основные элементы сюжета фильма «Тёмный город» такие. Протагонист в исполнении Руфуса Сьюэлла (*Rufus Sewell*) просыпается в ванной отеля. У него амнезия. Он получает телефонный звонок от некоего доктора Дэниэла Шребера (*Dr. Daniel P. Schreber*), его роль исполняет Кифер Сазерленд (*Kiefer Sutherland*), который просит его немедленно бежать из отеля, чтобы не встретиться с группой людей, которые идут за ним. Во время телефонного разговора протагонист обнаруживает в комнате отеля труп жестоко убитой женщины и окровавленный нож. Он успевает сбежать с места преступления раньше, чем туда прибывает группа людей, известных как «Странники» (*the Strangers*). Со временем протагонист узнаёт, что его зовут Джон Мёрдок (*John Murdoch*) и что у него есть жена по имени Эмма (её роль исполняет Дженифер Коннелли (*Jennifer Connelly*)), а также то, что он разыскивается полицейским инспектором Фрэнком Бамстедом (*Inspector Frank Bumstead*, в этой роли – Уильям Хёрт (*William Hurt*)) по подозрению в серии убийств, хотя сам Мёрдок не помнит, чтобы он кого-то убивал. Более того, Мёрдок обнаруживает в себе психокинетические способности, такие же, как у Странников, которые эти способности называют «настройкой» (*tuning*).

Мёрдок исследует город, в котором постоянно царит ночь, но никто из людей не знает об этом. В полночь он наблюдает как все, кроме него, погружаются в сон в то время, когда Странники останавливают время и физически перестраивают город, как впрочем, сознание и память людей. То, как показана «настройка» пространства в «Тёмном городе», очень похоже на подобные «настройки» пространства в кинофильмах «Начало» (*Inception*, 2010, режиссёр – Кристофер Нолан (*Christopher Nolan*)) и «Доктор Стрэндж» (*Doctor Strange*, 2016, режиссёр – Скотт Деррикссон (*Scott Derrickson*)).

Мёрдок выясняет, что он прибыл из городка Шэлл Бич (*Shell Beach*), однако никто не помнит, как туда попасть.

Наконец, доктор Шребер открывает правду Мёрдоку. Он объясняет, что Странники, эти мертвенно-бледные, одетые в чёрные макинтоши существа мужского пола

разного віку, володіючи визначеними надлюдськими здібностями, наприклад, здібністю залишати час і перестраювати простір, суть нападів під загрозою зникнення паразитів, які використовують людські тіла як господарів. Маючи колективним свідомістю, Странники проводять експерименти над людьми, щоб проаналізувати їх індивідуальність і таким чином виділити деякі важливі людські особливості, які дозволяють паразитам вижити. Доктор Деніел П. Шребер (явна посилка на реально живущого параноїдального шизофреніка Денієлю Паулю Шреберу (*Daniel Paul Schreber*; 1842–1911) [25]) являється подручним Странників, який створює штучні спогади для піддослідних людей. По словам Шребера, Мёрдок представляє для Странників особливий інтерес, так як він, по суті, аномалія, котра, можливо, дасть паразитам те, чого вони хочуть.

В кінці Мёрдок виявляється в руках Странників, однак в психокинетичній сутичці з ними вони терять поразку. Мёрдок сам «налаштовує» місто так, як вважає потрібним, створюючи бажаний йому Шелл Біч з морем і яскравим сонцем.

Тепер власне про те, що такого «дикіанського» є в кінофільмі «Тёмний місто». В інтерв'ю, котре Філіп К. Дік дав Чарльзу Плетту в 1979 г., Філіп К. Дік говорить про передумови створення роману «Сдвиг часу по-марсіанськи» (*Martian Time-Slip*, 1964): «Річ там була не тільки про те, що кожен з нас живе в своєму, унікальному світі, являючись плодом нашої власної психіки, але і про те, що суб'єктивний світ який-небудь більш могутньої особистості може вторгнутися в світ іншої особистості, більш слабкої. Якщо я можу змусити вас побачити світ таким, яким його бачу я, тоді ви автоматично будете думати так, як думаю я. В кінці ви придете до висновку, до яких дійшов я. І найбільша влада, котре одне людське істотство може встановити над іншими людськими істотствами, як раз і заключається в контролі над їх сприйняттям реальності і в можливості втручатися в цілісність і індивідуальність їх світу» [2]. Далі Філіп К. Дік приводить такий приклад: «Так ось, вам повністю по силам змусити толпу повірити в те, що потрібно вам, і, крім того, раптово стаєтесь ясною таємницею московських публичних процесів тридцятих років, коли люди вставали і говорили – дуже щиро говорили, – що вони совершили злочин, хоча і знали, що покаранням за таке злочинство може бути тільки смерть. А розгадка проста; вона заключається в незвичайній владі групи людей, здатної вторгнутися в світ кожного людини, звичайно навязуючи йому образ, під котрий він просто вимушений підлаштувати своє бачення самого себе» [2].

В фільмі «Тёмний місто» думка Філіпа К. Діка про встановлення влади над людьми з допомогою встановлення контролю «над їх сприйняттям реальності і в можливості втручатися в цілісність і індивідуальність їх світу» [2] реалізується буквально: кожен вночі Странники в прямому сенсі змінюють індивідуальності піддослідних людей, надаючи їм нову пам'ять і поміщаючи в нову обстановку, що, звичайно ж, сказується на сприйнятті людей оточуючої їх дійсності. По суті, автори кінофільму реалізують ідею того, що людська особистість або індивідуальність – це всього лише пам'ять людини: те, що людина пам'ятає про себе і про оточуючий світ, і робить людину індивідуальністю, відмінною від інших людей. Це повністю в дусі Філіпа К. Діка: достатньо згадати сюжети двох його оповідей – «We Can Remember It for You Wholesale» (1966), «Paycheck» (1952) і відповідно їх екранізації: «Вспомнить все» (*Total Recall*, 1990, режисер – Пауль Верхувен (*Paul Verhoeven*)) і «Час расплаты» (*Paycheck*, 2003, режисер – Джон Ву (*John Woo*)), в котрих головним героєм стирають пам'ять і додають нові спогади.

В тому ж інтерв'ю Чарльзу Плетту Філіп К. Дік висловлює ще одну цікаву думку: «Так ось заведено,

що світ нам доступний тільки в тому ступені, щоб ми могли повірити, що він існує реально, і ні крапельки більше. Побачте це, це те-то-то вроді малобюджетного підприємства. І всі ці країни, з котрих ви читаєте в газеті – всі ці Японія, Австралія, інші, – вони просто не існують. На їх місці нічого немає. Але якщо ви все ж вирішите поїхати туди, в цьому випадку вам все швидко організують – обстановку, будинок, людей. Вони будуть існувати навколо вас все це час, поки ви будете бачити їх. Це робиться дійсно швидко» [2]. Ця думка цікавим чином втілена в фільмі «Тёмний місто», в котрому глядач може спостерігати за так званою «налаштуванням» цілого міста, коли саме місто буквально знову організується, отримує нові архітектурні і інфраструктурні елементи. Тёмний місто представляє собою нечто текуче, те, що підлягає зміні кожну вночі в відповідності з тим, котре реальність хочуть створити Странники в цілях свого експерименту.

Такими ж текучими, як і Тёмний місто, виявляються людська особистість і людська ідентичність: завдяки стиранню старих спогадів і втрученню нових Странники і доктор Шребер постійно змінюють ідентичності і особистості жителів Тёмного міста, кого і чи їм слід любити, ненавидіти, бажати, во що їм слід повірити, що їм слід відчувати, як сприймати реальність.

Проблема реальності – це одна з ключових проблем в творчестві Філіпа К. Діка. Він вважав, що «дійсність – це те, що не зникає, коли в це перестаєш повірити» [1]. Іншими словами, по думці Філіпа К. Діка, справжньою вважається тільки та дійсність (в оригіналі «reality» – «реальність»), котре існує, навіть якщо ти відмовляєшся в неї повірити. В такому випадку можна допускати, що існують такі дійсності, втрата віри в котрі може привести до їх зникнення [4]. Постійно змінюючись, ускользаючий Тёмний місто для Мёрдока виявляється штучною дійсністю. Справжньою ж дійсністю для нього є Странники: вони нікуди не зникнуть, якщо перестати в них повірити. Странники для Мёрдока – це зіткнення з дійсністю. І далі у Мёрдока був вибір – або смиритися і здатися Странникам, або боротися з ними. Він обрав останнє. Швидше за все, його вибір був продиктований наступними факторами: 1) якщо Странники проводять експерименти над людьми, не вважаючи з життями людей, то інстинкт самозбереження просто не дозволяє Мёрдоку здатися (тобто зраджують банальні страх за свою життя і здоровий глузд); 2) воля і прагнення до свободи: Мёрдок просто хоче свободи жити так, як йому хочеться, без чужого контролю над собою; 3) знання про справжню дійсність (реальність), котре не дозволяє Мёрдоку здатися і втратити навіть ту особистість і те спогади, котрі у нього є на цей момент. Швидше за все, справжні особистості і їх справжні спогади, в тому числі, звідки вони були похищені, для піддослідних людей Тёмного міста завжди утримані; це ж актуально і для Джона Мёрдока. Однак для того, щоб Мёрдок виявляв опір, достатньо і тих спогадів, котрі в нього вклали Странники і доктор Шребер, особливо спогадів про щасливий дитинство в вигаданому Шелл Біч і спогадів про його любов до Емме. Самі ці спогади актуальні для Джона Мёрдока зараз і тепер, саме вони ведуть Мёрдока до всієї історії з Странниками і Тёмним містом, і ведуть його до розрушення цієї дійсності, в котрою всім керують Странники. І це теж повністю в дусі Філіпа К. Діка: ось фрагмент аналізу його творчеств, запропонований письменником Станіславом Лемом (*Stanislaw Lem*, 1921–2006): «Сфера інтересів Діка – це розпад, а його оповіди починаються з початкової гармонії і закінчуються станом повної руйнування. <...> Збудовані, міста, цивілізації, планети перетворювалися в руїни ціла армія фантастів. Дік йде далі: він руйнує реаль-

ность. <...> Дик разрушает миры своих героев, но они выходят из этой катастрофы целыми и невредимыми. Спектакли, во время которых мир подвергается четвертованию и колесованию, а его остатки собирают намеренно неправильно, зрелище не из приятных. Поэтому легко можно понять, почему между Диком и его читателями существует непонимание: они считают его книги, прежде всего, выражением отчаяния, а он находит в них поводы для, правда, умеренного, стоического оптимизма. Он уничтожает мир и доказывает, что этого мало для уничтожения людей» [3, с. 230–231]. И нужно признать, что финал «Тёмного города» не совсем оптимистический: устранение Странников не позволяет людям вернуть их подлинные личности (они потеряны безвозвратно). Сам город, в котором люди живут, находится вообще непонятно где в космосе: по большому счёту, это большой космический корабль. Несмотря на победу над Странниками, жители Тёмного города существуют сравнительно в неопределённой ситуации.

В ходе прочтения содержания кинофильма «Тёмный город» Алекса Пройаса в свете философии Филипа К. Дика было обнаружено, что «Тёмный город» задаётся теми же самыми философскими вопросами, которые характеризовали всё творчество Филипа К. Дика: 1) «Что делает человека человеком?» и 2) «Что такое реальность?». По сути, вся мотивация антагонистов кинофильма – так называемых «Странников» – построена на поиске ответа на первый вопрос: «Что делает человека человеком?» Чтобы получить ответ на этот вопрос, Странники совершают всевозможные манипуляции с реальностью как человеческих существ (стирая и внедряя в них воспоминания, а значит, идентичности и личности), так и с окружающим их физическим миром (так называемым «Тёмным городом»), что ставит вопрос о подлинности реальности в целом. Хотя в результате своих манипуляций Странники и достигают своей цели, но они терпят поражение: один из подопытных, опираясь на свой инстинкт самосохранения, волю, стремление к свободе и знание о подлинной реальности (это можно назвать тем, что делает человека человеком), бросает вызов Странникам, что ведёт к гибели последних.

Литература

1. Дик Ф.К. Как создать вселенную, которая не рассыплется через пару дней / Ф.К. Дик ; пер. с англ. Д. Ковалевского [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.lib.ru/INOFAANT/DICKP/s_universe.txt.
2. Интервью с Филипом Диком, Чарльз Плетт / пер. с англ. А. Черткова [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.electricshepherd.ru/ru/articles/intervyu-s-filipom-dikom-charlz-plet>.
3. Лем С. Фантастика и футурология / С. Лем ; пер. с пол. С.Н. Макареца. – Кн. 1. – М. : АСТ ; Ермак, 2004. – 591 с.
4. Райхерт К.В. Философские вопросы Филипа Киндред Дика / К.В. Райхерт // *Virtus*. – 2014. – № 1. – С. 45–49.
5. Critchley S. Philip K. Dick, Sci-fi Philosopher. Part 1. Meditations on a Radiant Fish / Simon Critchley [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://opinionator.blogs.nytimes.com/2012/05/20/philip-k-dick-sci-fi-philosopher-part-1>.
6. Fuhse J.A. Das Andere der Gesellschaft – Science Fiction als Kritische Theorie / J.A. Fuhse // *Soziale Welt*. – Band 54. – 2003. – № 3. – S. 223–239.
7. Hayles N.K. The Slipstream of Mixed Reality: Unstable Ontologies and Semiotic Markers in “The Thirteenth Floor, Dark City, and Mulholland Drive” / N.K. Hayles, N. Gessler // *PMLA*. – 2004. – Vol. 119. – № 3: Science Fiction and Literary Studies: The Next Millennium. – P. 482–499.
8. Jameson F. Archaeologies of the Future: The Desire Called Utopia and Other Science Fictions / F. Jameson. – London & New York : Verso, 2005. – 431 p.
9. Knight D. What Is It to Be Human? Blade Runner and Dark City / D. Knight, G. McKnight // *The Philosophy of Science Fiction Film* / ed. S.M. Sanders. – Lexington : The University Press of Kentucky, 2008. – P. 21–37.
10. Kucukalic L. Philip K. Dick: Canonical Writer of the Digital Age / L. Kucukalic. – London : Routledge, 2008. – 177 p.
11. Link E.C. Understanding Philip K. Dick / E.C. Link. – Columbia : University of South Carolina Press, 2010. – 224 p.
12. Menel B. Cities and Cinema / Barbara Menel. – London & New York : Routledge, 2008. – 256 p.
13. Philip K. Dick and Philosophy: Do Androids Have Kindred Spirits? / ed. D.E. Wittkover. – Chicago : Open Court, 2011. – 288 p.
14. Philip K. Dick: Contemporary Critical Interpretations / ed. S.J. Umland. – Santa Barbara : Greenwood Press, 1995. – 240 p.
15. Plamer C. Philip K Dick: Exhilaration and Terror of the Postmodern / C. Palmer. – Liverpool : Liverpool University Press, 2003. – 272 p.
16. Rickels L.A. I Think I Am: Philip K. Dick / L.A. Rickels. – Minneapolis : University of Minnesota Press, 2010. – 432 p.
17. Rossi U. The Twisted Worlds of Philip K. Dick: A Reading of Twenty Ontologically Uncertain Novels / U. Rossi. – McFarland : McFarland, 2011. – 316 p.
18. Rowley S. False LA: Blade Runner and the Nightmare City / S. Rowley // *The Blade Runner Experience: the Legacy of a Science Fiction Classic* / ed. W. Brooker. – London & New York : Wallflower Press, 2005. – P. 255–268.
19. Sobchack V. Cities on the Edge of Time: The Urban Science Fiction Film / V. Sobchack // *Liquid Metal. The Science Fiction Film Reader* / ed. S. Redmond. – New York : Columbia University Press, 2007. – P. 78–87.
20. Schneider S. Introduction: Thought Experiments: Science Fiction as a Window into Philosophical Puzzles / S. Schneider // *Science Fiction and Philosophy: From Time Travel to Superintelligence* / ed. S. Schneider. – Hoboken : Wiley-Blackwell, 2009. – P. 1–14.
21. Schwarz A. Looking for Shell Beach: Dark City’s Digital Landscape and Australian National Cinema / A. Schwarz // *Film Landscapes: Cinema, Environment and Visual Culture* / ed. J. Rayner, G. Harper. – Newcastle upon Tyne : Cambridge Scholars Publishing, 2013. – P. 74–87.
22. *Science-Fiction Studies*. – 1975. – № 5. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.depauw.edu/sfs/covers/cov5.htm> (accessed 22.01.2017).
23. *The World According to Philip K. Dick* / ed. A. Dunst & S. Schlensag. – London : Palgrave Macmillan, 2015. – 240 p.
24. Vest J. P. The Postmodern Humanism of Philip K. Dick / J.P. Vest. – Lanham : Scarecrow Press, 2009. – 248 p.
25. Wilson D.H. The Pathological Machine: “Dark City’s” Translation of Schreber’s “Memoirs” / D.H. Wilson // *Journal of the Fantastic in the Arts*. – 2005. – Vol. 15. – № 2 (58). – P. 153–164.
26. Wilson E.G. Gnostic Paranoia in Proyas’s “Dark City” / E.G. Wilson // *Literature/Film Quarterly*. – 2006. – Vol. 34. – № 3. – P. 232–239.

Аннотация

Райхерт К. В. «Тёмный город» Алекса Пройаса в свете философии Филипа Киндред Дика. – Статья.

В ходе прочтения содержания кинофильма «Тёмный город» Алекса Пройаса в свете философии Филипа Киндред Дика обнаруживается, что «Тёмный город» задаётся теми же самыми философскими вопросами, которые характерны для всего творчества Филипа К. Дика: 1) «Что делает человека человеком?» и 2) «Что такое реальность?» По сути, вся мотивация антагонистов кинофильма, так называемых «Странников», построена на поиске ответа на первый вопрос: «Что делает человека человеком?» Чтобы получить ответ на этот вопрос, Странники совершают всевозможные манипуляции с реальностью как человеческих существ (стирая и внедряя в них воспоминания, а значит, идентичности и личности), так и с окружающим их физическим миром (так называемым «Тёмным городом»), что ставит вопрос о подлинности реальности в целом. Хотя в результате своих манипуляций Странники и достигают своей цели, но они терпят поражение: один из подопытных, опираясь на инстинкт самосохранения, волю, стремление к свободе и знание о подлинной реальности (это можно назвать тем, что делает человека человеком), бросает вызов Странникам, что ведёт к гибели последних.

Ключевые слова: кинематограф, научная фантастика, реальность, Филип Киндред Дик, человек.

Анотація

Райхерт К. В. «Темне місто» Алекса Прояса у світлі філософії Філіпа Кіндред Діка. – Стаття.

Під час прочитання змісту кінофільму «Темне місто» Алекса Прояса у світлі філософії Філіпа Кіндред Діка виявляється, що «Темне місто» ставить ті ж філософські питання, що і Філіп К. Дік, а саме: 1) «Що робить людину людиною?» та 2) «Що таке реальність?» Насправді вся мотивація антагоністів кінофільму, так званих «Чужинців», побудована на пошуку відповіді на перше питання: «Що робить людину людиною?» Щоб відшукати відповідь на це питання, Чужинці маніпулюють із реальністю як людських істот (витираючи та вкорінюючи в них спогади, а отже, ідентичності й особистості), так із навколишнім фізичним простором (так званим «Темним містом»), що ставить питання про автентичність реальності у цілому. Хоча в результаті своїх маніпуляцій Чужинці досягають своєї мети, вони програють: один із піддослідних, спираючись на інстинкт самозбереження, волю, потяг до свободи та своє знання про справжню реальність (це можна назвати тим, що робить людину людиною), кидає виклик Чужинцям, що веде до знищення останніх.

Ключові слова: кінематограф, людина, наукова фантастика, реальність, Філіп Кіндред Дік.

Summary

Rayhert K. W. Alex Proyas' "The Dark City" in the light of Philip Kindred Dick's philosophy. – Article.

The study peruses Alex Proyas' "The Dark City" in the light of Philip Kindred Dick's philosophy that is based on the seeking for answers to two philosophical questions: "What constitutes the authentic human being?" (1) and "What is reality?" (2). It is proposed to apply Philip Kindred Dick's philosophy as a methodological basis for the inquiry into Alex Proyas' "The Dark City". Motion picture "The Dark City" explores the motivation of the antagonists, so called "the Strangers", that is built on Dickian question: "What constitutes the authentic human being?" To receive the answer to that question the Strangers tune the reality of human beings (erase and implant memories, hence, erase and implant identities and personalities) and a surrounding physical world (so called "the Dark City"), what in general raises the question what constitutes the authentic reality. As the result of their tuning the Strangers attain the aim but it conduce to their destruction: one of the used for experimental purposes human being, who is guided by the self-preservative instinct, the will, the yearning for freedom and the knowledge about the authentic reality, throws down a challenge to the Strangers and obliterates them.

Key words: cinema, human being, Philip Kindred Dick, reality, science fiction.